

Izzasztás – izzasztókunyhó

Az izzasztókunyhó egyik legősibb szereink (szer - régi magyar szó, jelentése: rend, valamilyen rend szerint való cselekvés) egyike. Két írott forrás ismert, melyekben megemlítik.

Az egyik Hérodotosz beszámolója (i.e. 425.) a szkíták közt tett utazásáról, melyben így ír: „Három faágat egymás felé hajlítottak, gyapjú anyagokkal (nemez?) beborították, szorosan átkötözték és vörösen izzó köveket tettek a kunyhó közepén lévő edénybe.” Hérodotosz azt is megjegyezte, hogy a szkíták gyakran használtak gyümölcsöket a szertartás során, melyeket az izzó kövekre szórtak, hogy a felszabaduló gőzt belélegezzék.

A másik forrás a Kassai kódex, melyben XIII. századi, a mongoljárás utáni időkből származó, úgynevezett „mágusperek” jegyzőkönyvei találhatók. Fehér M. Jenő közlésében így hangzik az egyik per anyaga: Vizsgálat Lőrinc fia Tuba mágus ellen Káinokpusztán A per II. Moys és Simon fráter, Muthmer királyi prépost jelenlétében folyik. A vád szerint Tuba az új kenyér ünnepén és az azt követő napokban mezítelen leányokkal gyűjtetett volna magának bizonyos gyógyfüveket, hogy azoknak nagyobb ereje legyen. A beteggyógyítással is foglalkozó sámánról a tanúk vallomásai nagy elismeréssel beszélnek. Szerintük a vádlott a vizelet színéből is meg tudta állapítani a betegség okát. Orvosságszerei között szerepelt egy „észveszejtő” erős ital, amelytől az ápoltak erősfokú izzadást kaptak. A legsúlyosabb vád azonban az volt, hogy az

izzasztó módszert ősi szokás szerint úgy alkalmazta, hogy felhevített kövekre vizet öntve, a gőzbe ültette betegeit. Egy Kozma nevű beteg így fulladt meg, mert hozzátartozói, az ő távollétében, tovább akarták folytatni az izzasztás műveletét. A tanúk ! mind a sámán érdekében szólaltak fel, még a halott Kozma fia is, akinek a vallomása szerint a mágus megtiltotta, hogy az ő távollétében gőzöljék a beteget, de az olyan állhatatosan kérte, hogy enyhítsék meg fájdalmait, és így kamrájában újra gőzölték, és azt hitték róla, hogy elaludt, pedig már halott volt. A bizottság „contra fidem nihil est” jeligével feloldotta ugyan a vádlottat, de halálbüntetés terhe alatt eltiltotta minden betegség kezelésétől.”

A két forrás tehát bizonyítja, hogy a szkítáknál, mint rokon vagy mint a magyarok őseit is magába foglaló népnél az izzasztókunyhó szertartás létezett, de még tizenhét évszázaddal később is gyógyító tudásunk része volt. Azóta, mint ősi „pogány” (latin eredetű szó: pagan, paganus = vidéki, népies. Ma úgy mondanánk, hagyományőrző) szokást tiltották.

Az izzasztókunyhó szertartása

Az izzasztókunyhó összetett gyógyító szertartás. Tisztán megélhető benne a négy elemmel való közvetlen kapcsolat. Ott van a föld, amin a résztvevők ülnek, a levegő, a gőz, amit belélegeznek, a víz, amit a kövekre locsol a szer vezetője, és a tűz, melyben a köveket felforrósítják. Ha röviden összefoglalnám az izzasztókunyhójelentését,

az a megtisztulás és újjászületés. Mindhárom szinten (test, lélek, szellem) gyógyít. A gőz belélegezve izzadást vált ki, ezzel kiégeti a méreganyagokat

a szervezetből. Az imák, fohások, énekek a lelket tisztítják és a gondok, örömök megfogalmazása által a szellemi úton való járást is segítik.

A szertartás a tűz megrakásával kezdődik. A szer vezetője minden követ egyenként

felemel kelet, dél, nyugat, észak felé, majd az ég és a föld felé mutatja őket, miközben foháskodik a Teremtőhöz. Huszonnyolc kő kerül a máglyába, bár ez alkalmanként más szám is lehet. A huszonnyolcas szám a holdhónap napjainak száma. A négyes és a hetes szám szorzata, melyben a négy a négy világtájat, a hét a négy világtáj mellett az eget, a földet és a középpontot, a teremtés pontját jelképezi.

Ez nem más, mint a szív, a szívcsakra vagy szívcsokor, hiszen akkor élünk kiegyensúlyozottan, ha létünket a szeretet vezérli. Ha alsó erőink (az öv alatti részünk és az oda tartozó erőcsokrok) vezetik tetteinket, túl anyagiassá, a materiális lét rabjaivá válhatunk. Ha a felső erőink (harmadik szem, koronacsokor) működnek

dominánsan, elszakadhatunk a realitástól. A „csakra” szó jelentéséről (kerék) már esett szó korábban, a magyar „csokor” szó ezt az erőközpontot idézi. Ha megnézünk egy virágcsokrot, illetve egy ábrát a csakrák formájáról, egyértelmű lesz a hasonlóság a kettő között. Fontos,

hogymint minden élő szervezetnek, így a Földnek is megvan a maga hét csakrája, vagy ahogy a magyar nyelvben ezt ma is őrizzük: csokra. Ezek közül a középső, a szívcsokor éppen Magyarországon van, a Pilisben. Legmagasabb pontjának neve Dobogókő, nem véletlenül. Itt dobog a Föld szíve. A kövek elhelyezése után fával borítják őket. Tisztelettel bánnak a fákkal, hiszen azok az életüket adják azért, hogy az izzasztókunyhó szertartás létrejöjjön. Miközben a kövek felmelegszenek, míg vörösre izzanak, a kunyhót takarókkal, vásznakkal, bőrökkel, nemezzel borítják. A kunyhóba való belépés előtt megfüstölik magukat zsálya, cédrus, harmatkásafű vagy boróka füstjében. Négykézláb, a Nap járásának irányában haladva mindenki leül odabent.

Négy kör, négy menet van a szertartás során ezek a négy irány üzeneteit fogalmazzák meg, illetve minden résztvevő a saját életében fontos eseményeket szövi rá a világtájak adta jelentésekre.

A négy irány üzenetei:

Nyugat: A nyugvás, elmúlás iránya. Itt tér nyugovóra, szentül meg a Nap. Ide tartozik tehát mindennek az elmúlása, vége, a halál. A szülők, nagyszülők, távolabbi ősök, a bölcsesség iránya. Bármilyen, amin már túl kell lenni, letenni terhét. Évszaka az ősz, eleme a föld, színe a fekete, napszaka

az este, ideje a múlt.

Észak: Az éjszaka, az álmok, a látomások helye. Ezek mutatják számunkra

a belső igazságainkat. Ez a lelkiismeretnek, a lelkiismeret aranytükrének,

a megtisztulásnak és az igazságnak iránya. Ide tartozik minden, amitől szeretnénk megtisztulni, lemosni magunkról. Évszaka a tél, napszaka

az éj, eleme a víz, színe a fehér, ideje pedig az időtlenség, hiszen álmainkban

„álomidő” van, ami egészen más, mint az ébrenlétünk során megszokott időkeret.

Kelet: A keletkezés, indulás, születés, gyógyulás iránya. Ide köthető minden kezdet: egy új kapcsolat, munkahely, lakás, terv illetve ezekre való törekvés, vágyakozás. Ide tartozik a gyermekszületés is. Évszaka a tavasz, napszaka a reggel, eleme a levegő, színe a vörös. Ideje a jövő. Ebben az irányban - a kunyhó harmadik körében - lehet testi, lelki, szellemi gyógyulásért is imádkozni.

Dél: A deli szó népmeséink deli legényét juttathatja eszünkbe, a magas, erős legényt. Itt süt legerősebben a Nap, itt áll legmagasabban, itt ragyog legfényesebben. A dél tehát az erő iránya. Ebben az irányban lehet erőt kérni bármilyen feladat elvégzéséhez, illetve köszönetet mondani bárkinek.

Évszaka a nyár, napszaka a dél, eleme a tűz, ideje a jelen, színe a sárga.

A kunyhóban, miután minden résztvevő beült, bekerül az első hét kő. A köveket az izzó parázsból vasvillával vagy szarvasagancssal hozza a kunyhó közepén lévő gödörbe a tűzember, aki minden esetben férfi. Ott a kunyhóvezető illatos fűveket,

szárított növényeket szór rájuk - zsályát, harmatkásafüvet, borókát, cédrust,

kakukkfüvet és még többféle gyógyhatású növényt. Ezek belélegezve fokozzák a tisztulást, anélkül, hogy bármilyen káros hatást okoznának.

Ha minden kő bent van, elkezdődnek az imák, a fohászok. Csak a megszólalás sorrendje kötött. A vezető szól először, majd a Nap járásával egyező irányban haladva beszélnek a többiek. Amikor izzasztókunyhó szertartáson voltam, érdekes, ősi módon mondtuk el az imát. A megszólalás így hangzik: „Rokonaim”. Majd az ima végeztével a befejezés: „Minden a rokonom”. Innen tudja a sorra kerülő, hogy az előtte lévő befejezte fohászát. Fontos, hogy ezek hangosan, érthetően, őszintén hangozzanak el, de ugyanilyen fontos, hogy később senki ne beszélje ki a másikat, hiszen akkor nem nyílnának meg egymás előtt odabent. Ha végigért a kör, az iránynak megfelelő dalok következnek, melyeket közösen énekelnek dob, csörgő kísérettel. Most önnek is bemutatjuk az egyik dalt, amely a nyugati körben szól!

HALÁLBAN SZÜLETEK

Halálban születek, születve meghalok

Egyszerre kigyúlnak, kihunynak csillagok

Keletről jön a fény, nyugaton megpihen

Minden lét elmúlik, s nem múlik semmi sem

(Sólyomfi Nagy Zoltán)

Próbálja átérezni a vers ritmusát, akár tapsolhat, dobolhat vagy egy régi lopó-tökkel csöröghet is ehhez a dallamhoz. Hunyja be a szemét, és próbálja elképzelni,

milyen érzés is lehet a kőnél ülve énekelni, kántálni ezt a dalt! Ha van kedve, próbaképpen fel is veheti magnóra. A négy kör során egyre forróbb a levegő, a gőz egyre erősebb, de távolról sem kibírhatatlan.

Ha valaki mégsem bírja, akkor a körök közötti szünetekben kimehet, de ha kiment, már nem térhet vissza a kunyhóba, hiszen a születéskor sem közlekedünk

ki-be. De a szertartás akkor is teljes, ha valaki nem marad végig bent. Van négy kizáró ok, amit nagyon fontos figyelembe venni és betartani.

Nem vehet részt az izzasztókunyhó szertartáson:

- akinek súlyos szív-, érrendszeri betegsége,
- súlyos tüdő-, légzőszervi betegsége,
- súlyos idegrendszeri betegsége van,
- illetve azok a nők, akik épp menstruálnak.

Ez utóbbi talán kirekesztőnek tűnhet, ugyanakkor ez egy pozitív megkülönböztetés.

Ilyen időben a nők elvonultak, nem végeztek házimunkát, nem dolgoztak, nem neveltek gyermeket, csak a saját szellemi létükkel törődtek. Tették ezt a többi, szintén ebben az állapotban lévő nővel együtt. Ilyenkor nagy erők mozogtak, mozognak minden nőben. Erős álmokat kaptak, melyre különösen érdemes volt odafigyelni, és sokszor az egész közösség életét, jövőjét befolyásolták. A szer végén a résztvevők a Nap járása szerint kijönnek és lefekszenek a földre. Sokszor ilyenkor jönnek a legnagyobb élmények: testelhagyás, repülés, felszabadulás. Noha ez a kunyhóban is előfordulhat, de nem ez a cél. Cél a megtisztulás.

továbbiak, aktualitások:

<http://www.atarvis.eoldal.hu/>